	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	Медсестринство в сімейній медицині з паліативною допомогою з основами геронтології
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 Медсестринство
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	другий рік IVсеместр.
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів - 3 Усього 90 годин Лекції - 8 годин Практичні заняття - 36 години Самостійна робота - 46 годин.
Викладач	Соколюк Володимир Леонідович
E-mail	v.sokolyuk@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального семестру
Анотація до курсу	Навчальна програма «Медсестринство в сімейній медицині з паліативною допомогою з основами геронтології» розроблена відповідно до стандарту фахової передвищої освіти, є актуальною в контексті розвитку сімейної медицини як основної ланки медичного обслуговування населення та відповідає сучасним вимогам професійної підготовки фахівців з медсестринства та принципів компетентнісного навчання. Навчальна програма ґрунтується на принципах сімейно-орієнтованого підходу до надання медичної допомоги, що передбачає задоволення потреб пацієнта, врахування потреб його родини та соціального оточення в процесі здійснення медсестринського догляду. Реалізація цього підходу забезпечується формуванням і вдосконаленням навичок ефективної комунікації медичних сестер із пацієнтами, членами їхніх родин та іншими учасниками

	міжособистісної взаємодії. Мета та завдання програми обґрунтовані, відповідають її змісту, чітко сформульовані, узгоджуються із сучасними вимогами щодо підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності І5 Медсестринство та забезпечують формування визначених компетентностей та досягнення результатів навчання.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення дисципліни є реалізація принципів сімейно-орієнтованого підходу, спрямованого на забезпечення цілісного догляду за пацієнтом у контексті ключових принципів сучасної сімейної медицини шляхом набуття загальних та спеціальних фахових компетентностей майбутньої професійної діяльності медичних сестер медичних галузі сімейної медицини, формування холістичного бачення своєї майбутньої професії та реалізація концепції освіти протягом життя, що допоможе краще підготуватися до майбутньої фахової діяльності, зробити усвідомлений вибір і забезпечити гармонійний розвиток у професійній сфері. Основне завдання дисципліни, як невід'ємної компоненти сучасної фахової медичної освіти, полягає в підготовці медичних сестер до професійної діяльності в умовах первинної медичної допомоги, що передбачає надання комплексного мультидисциплінарного супроводу пацієнтам всіх вікових груп, зокрема в умовах паліативної допомоги та при роботі з літніми людьми, з акцентом на інтеграцію знань і навичок у сімейній медицині; формування системи знань, професійних умінь та практичних навичок, що складають основу майбутньої професійної діяльності. Ключовим завданням дисципліни є створення умов для набуття здобувачами освіти широкого спектру професійних компетенцій і закріплених практичних навичок задля здатності виконувати майбутню професійну діяльність: вміти задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), співпрацювати з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними і соціальними

	працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, працювати в мультидисциплінарній команді, застосовувати паліативну компетентність, здійснювати взаємозалежні професійні функції, здійснювати санітарно-просвітницьку та профілактичну діяльність серед всіх вікових груп населення. Включення до навчальної програми теми «Супровід пацієнтів з психосоматичними розладами, ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Паліативна допомога інкурабельним пацієнтам» є актуальним та обґрунтованим. Зростання поширеності психосоматичних розладів, необхідність забезпечення якісного медичного супроводу осіб, які живуть з ВІЛ, а також розвиток паліативної допомоги як одного з пріоритетних напрямів системи охорони здоров'я зумовлюють потребу у формуванні відповідних професійних компетентностей майбутніх медичних сестер. Опрацювання зазначеної теми сприяє розвитку навичок комплексного оцінювання потреб пацієнтів із невиліковними захворюваннями, здійснення довготривалого медсестринського супроводу, міжпрофесійної взаємодії, надання психологічної підтримки пацієнтам та їхнім родинам, а також реалізації принципів пацієнтоорієнтованого та сімейно-орієнтованого підходів у практиці сімейної медицини. При вивченні дисципліни «Медсестринство в сімейній медицині з паліативною допомогою з основами геронтології» значну увагу приділено сучасній концепції формування конкурентноспроможного фахівця галузі сімейної медицини шляхом здобуття професійних компетентностей, що вміщують знання та розуміння професійної діяльності, усвідомлення цінностей громадського суспільства; застосування професійно-профільованих знань, умінь та навичок задля надання якісної первинної медичної допомоги

	населенню різних вікових груп в складі команди первинної медичної допомоги та здійснення мультидисциплінарного супроводу пацієнта протягом життя відповідно до протоколів і стандартів медсестринської діяльності. Основу цієї діяльності становить вміння застосовувати знання з інших клінічних дисциплін у практичних ситуаціях та задовольняти потреби пацієнта, шляхом обстеження, діагностики, планування, виконання медичних маніпуляцій та процедур відповідно до фахових алгоритмів, протоколів, стандартних операційних процедур; оцінювання результату та корекції планів догляду, роботи в мультидисциплінарній команді та здійснення супроводу пацієнта. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності І5 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»: **- загальні компетентності:** *ЗК4* Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. *ЗК6* Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. *ЗК8* Здатність до міжособистісної взаємодії. **- спеціальні компетентності** *СК1* Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. *СК2* Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. *СК3* Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. *СК4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-*

	орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. *СК6* Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, задля ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. *СК7* Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. *СК9* Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовування фармакологічних засобів у професійній діяльності. *СК10* Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. *СК11* Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. *СК12* Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). *СК13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.* *СК14* Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. *СК15* Здатність до здійснення профілактичних

	втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.
Програмні результати навчання	*РН2.* Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності. *РН3.* Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. *РН4. Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленими нормативно-правовими документами.* *РН5.* Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. *РН6.* Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. *РН7.* Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності. *РН8.* Вживати заходи, спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта. *РН9.* Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. *РН10.* Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. *РН11.* Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

	РН12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги. *РН13.* Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. *РН15.* Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацією реконвалесцентів та диспансеризацією пацієнтів. *РН16.* Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань. *РН19.* Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	Сімейна медицина в Україні. Загальні принципи організації роботи сімейної медичної сестри. Сімейно-орієнтований підхід в практиці сімейної медицини. Геріатрична допомога на дільниці сімейної медицини. Профілактична робота на дільниці сімейної медицини.Планування сім'ї. Роль сімейної медицини в охороні дитинства.	2	
	Становлення та розвиток сімейної медицини в світі.		2
	Релігійні та гендерні проблеми в роботі сімейної медичної сестри.		2
	Облікова і звітна документація на дільниці сімейної медицини.		3
	Особливості вирішення медико-соціальних проблем пацієнтів похилого та старечого віку. Патронажні візити.		3
	Роль сімейної медичної сестри в та онкопрафілактиці на дільниці сімейної медицини.		3
	Роль диспансеризації у ранньому виявленні ішемічної хвороби серця. Участь сімейної медсестри в проведенні заходів первинної та вторинної профілактики.		3
	Роль сімейної медичної сестри в профілактиці рахіту, гіпотрофії у дітей раннього віку.		3
	Роль сімейної медичної сестри в профілактиці інфекційних захворювань у дітей. Календар профілактичних щеплень.		3

	Післявакцинальні реакції та ускладнення.			
2	Діагностично-лікувальна робота на дільниці сімейної медицини. Протиепідемічна робота на дільниці сімейної медицини.	2		
	Роль сімейної медичної сестри в профілактиці гіпертензивної хвороби		2	
	Основні причини болю у горлі: ангіна, хронічний тонзиліт, дифтерія, фарингіт, скарлатина. Вікові аспекти. Роль сімейної медичної сестри в ранньому виявленні, лікуванні, протиепідемічних заходах в осередку інфекційних захворювань.		4	
	Захворювання, що супроводжуються кровохарканням та легеневою кровотечею. Вікові аспекти. Перша невідкладна долікарська медична допомога.		3	
3	Мультидисциплінарний підхід до вирішення проблем пацієнтів із захворюваннями органів кровообігу, суглобовим синдромом. Мультидисциплінарний підхід до вирішення проблем пацієнтів із захворюваннями органів травлення.	2		
	Особливості паліативної допомоги пацієнтам із порушеннями опорно-рухового апарату		3	
	Диференційна діагностика та невідкладна долікарська допомога при синдромі «гострого живота» на первинному етапі		3	
4	Мультидисциплінарний підхід до вирішення проблем пацієнтів із захворюваннями ендокринної і сечовидільної систем. Супровід пацієнтів з психосоматичними розладами, ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Паліативна допомога інкурабельним пацієнтам.	2		
	Психосоматичні захворювання геріатричних пацієнтів, участь сімейної медичної сестри в їх профілактиці.		3	
	Паліативна допомога при синдромі хронічного болю		3	
	Оцінка ризику інфікування ВІЛ та обстеження на ВІЛ особи, з кров'ю чи біологічними матеріалами якої відбувся випадок контакту.		3	
	Разом	8	46	

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години
01	Сімейна медицина в Україні. Загальні принципи організації роботи сімейної медичної сестри на дільниці. Сімейно-орієнтований підхід в практиці сімейної медицини. Формування здоров'язбережувальних компетентностей у населення. Геріатрична допомога на дільниці сімейної медицини.	4
02	Профілактична робота на дільниці сімейної медицини. Планування сім'ї. Роль сімейної медицини в охороні дитинства.	4
03	Діагностично-лікувальна робота на дільниці сімейної медицини. Протиепідемічна робота на дільниці сімейної медицини.	4
04	Мультидисциплінарний підхід до вирішення проблем пацієнтів із захворюваннями органів кровообігу.	4
05	Мультидисциплінарний підхід до вирішення проблем пацієнтів із суглобовим синдромом.	4
06	Мультидисциплінарний підхід до вирішення проблем пацієнтів із захворюваннями органів травлення.	4

07	Мультидисциплінарний підхід до вирішення проблем пацієнтів із захворюваннями ендокриної і сечовидільної систем.	4
08	Супровід пацієнтів з психосоматичними розладами, ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Паліативна допомога.	4
09	Підсумковий контроль.	4
	Разом:	36

Пререквізити	Основи латинської мови та медична термінологія, основи психології та міжособового спілкування, медичної етики та деонтології; основи інформаційних технологій в медицині, анатомія людини, фізіологія людини, патоморфологія та патофізіологія, фармакологія та медична рецептура, мікробіологія з вірусологією та основами імунології, основи медичної біології з генетикою, медична хімія, основи екології та профілактичної медицини, основи медичного права, основи біологічної фізики та медична апаратура, основи філософських знань.
Кореквізити	основи медсестринства, медсестринство у внутрішній медицині, медсестринство в хірургії з основами анестезіології та реанімації, медсестринство в педіатрії, медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров'я і планування сім'ї, безпека життєдіяльності та основи охорони праці, медсестринський догляд за пацієнтами з особливими потребами.
Постреквізити	Лікувальна фізкультура, медсестринство у внутрішній медицині, медсестринство у соціальній реабілітації, медсестринство у фізичній реабілітації, екстрена та невідкладна медична допомога у внутрішній медицині, екстрена та невідкладна медична допомога в хірургії, медсестринство в онкології, медсестринський догляд за пацієнтами з особливими потребами.
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, дослідницькі та інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає проблемні лекції, пояснення, бесіди, мультимедійний та відео супровід, участь у тренінгах з тактичної медицини. Самостійна робота передбачає опрацювання сучасних

	інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць та навчальних повідомлень.
Методи контролю	Усне та письмове опитування; перевірка знання теоретичного матеріалу, протоколів МОЗ, фармакологічних груп та алгоритмів першої допомоги. розв'язання тестових завдань; демонстрація виконання клінічних алгоритмів на фантомах, симуляторах чи біля ліжка хворого (зняття ЕКГ, катетеризація сечового міхура, глюкометрія, інсулінотерапія, промивання шлунка, холодова проба тощо). Формулювання медсестринських діагнозів та складання індивідуального плану догляду. Виконання самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

Розпізнавання й інтерпретування ознак захворювань:

- виявлення основних факторів ризику розвитку захворювань;
- проведення медсестринського обстеження пацієнта при найпоширеніших захворюваннях у практиці сімейної медицини захворюваннях;
- визначення проблем пацієнтів при різних захворюваннях і станах;
- оцінювання фізичного та психомоторного розвитку дитини;
- проведення скринінгових тестів (виявлення гіпертонічної хвороби, ішемічної хвороби серця, туберкульозу, цукрового діабету, СНІДу, онкологічних захворювань);
- розпізнавання й інтерпретування ознак психосоматичних розладів, ВІЛ-інфікування

Здійснення медсестринського обстеження на дільниці задекларованого населення:

- підготовка до амбулаторного прийому із сімейним лікарем, участь в проведенні;
- оволодіння правилами прийому пацієнтів у геріатричному кабінеті амбулаторії;
- обирання стратегії спілкування з пацієнтами різних психотипів і вікових груп та їх родинами;
- збирання скарг, анамнезу в пацієнтів літнього та старечого віку за адаптованою схемою;
- виконання первинного обстеження пацієнта, виявлення чинників ризику розвитку захворювань;
- проведення суб'єктивного та об'єктивного медсестринського обстеження пацієнта при найпоширеніших у практиці сімейного лікаря захворюваннях (розпитування, огляд, пальпація, перкусія);
- оцінювання стану пацієнта за отриманими даними;

визначення пріоритетних проблем пацієнтів

Оцінювання функціонального стану пацієнта:

- проведення антропометрії дитячого і дорослого населення;
- оцінювання фізичного та психомоторного розвитку дитини;
- виконання пікфлуометрії;
- вимірювання температури тіла, інтерпретація отриманих даних, реєстрація результату;
- визначення артеріального тиску, інтерпретація отриманих даних, моніторинг в домашніх умовах;
- визначення пульсу та його характеристик, інтерпретація отриманих даних, реєстрація результату;
- підрахунок ЧСС, визначення дефіциту пульсу;
- підрахунок частоти дихальних рухів;
- виконання пульсоксиметрії, оцінка результату;
- визначення індексу Альговера;

оцінювання функціонального стану пацієнта за допомогою спеціальних шкал та тестів: шкала повсякденної активності (ADL), індекс Бартела, тест шести хвилин ходьби, оцінка рухливості, когнітивні тести та самооцінка пацієнта щодо виконання повсякденних завдань.

Задоволення потреб пацієнта в практиці сімейної медичної сестри на первинному рівні медичної допомоги:

- участь в організації та веденні денного стаціонару;
- участь в організації та веденні домашнього стаціонару;
- участь у плануванні та проведенні патронажних візитів до пацієнтів різного віку;
- складання приблизного меню для пацієнтів різних вікових груп, згідно лікувальної/ оздоровчої дієти;
- складання меню немовляті залежно від віку;
- участь у складанні плану диспансеризації, роль медсестри у виконанні;
- участь сімейної медичної сестри у плануванні, організації та проведенні профілактичних щеплень за віком;
- планування і проведення патронажних візитів до немовлят;
- участь у проведенні антенатальної та постнатальної профілактики рахіту;
- планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату, корекція індивідуальних планів догляду;

здійснення динамічного спостереження за станом пацієнта.

Підготовка пацієнта до лабораторних досліджень:

- підготовка пацієнта для взяття крові на загальний клінічний і біохімічні аналізи (ліпідограма, глікований гемоглобін, С-пептид, гормони щитоподібної залози);
- підготовка пацієнта до здійснення забору біологічного матеріалу для бактеріологічного, серологічного досліджень (сеча на урінокультуру, діастазу; кал і блювотні маси для бактеріологічного та копрологічного дослідження, на приховану кров), виписування електронного направлення;
- створення електронного направлення для лабораторних досліджень (мазок з носоглотки, мигдаликів, кон'юктиви для вірусологічного, бактеріологічного дослідження, на BL);
- виконання експрес-тесту на вірусні гепатити, вірусні респіраторні

захворювання;
- визначення рівня глюкози за допомогою електронного глюкометра;
- експрес-діагностика цукрового діабету за допомогою тест-смужок;
- визначення глікемічного та глюкозуричного профілю;
проведення експрес-тесту на ВІЛ/СНІД.

Підготовка пацієнтів до інструментальних та інших досліджень:
- ультразвукової діагностики (УЗД);
- фіброгастродуоденоскопії;
- рентгенологчного дослідження шлунково-кишкового тракту;
- радіоізотопного дослідження щитоподібної залози;
- проведення динамометрії;
- запису електрокардіографії (ЕКГ);
гоніометрії.

Здійснення динамічного спостереження та догляду за пацієнтами з різними захворюваннями терапевтичного профілю:
- складання індивідуального медсестринського плану догляду за пацієнтом;
-створення безпечного лікарняного середовища в умовах денного стаціонару, стаціонару вдома;
-часть у складанні та здійсненні індивідуального плану реабілітації, проведенні заходів за індивідуальним планом пацієнта;
-участь у складанні та проведенні плану диспансеризації;
-визначення ступеня ризику розвитку пролежнів;
-створення правильного положення пацієнта за допомогою функціонального ліжка та інших пристосувань;
-визначення та оцінка інтенсивності болю за «шкалою болю»;
-допомога при блюванні;
-виконання гігієнічного догляду за пацієнтом (догляд за шкірою, гігієна ротової порожнини, догляд за очами та вухами тощо);
-надання допомоги при закрепі і діареї, порушенні свідомості, задишці інкурабельним пацієнтам;
-здійснення догляду за пацієнтами з гострим тонзилітом і дитячими екзантематозними інфекціями;
-участь в організації домашнього стаціонару та забезпеченні комплексного паліативного догляду за пацієнтами;
-спостереження за сечовим катетером та сечоприймачем.

Виконання медичних маніпуляцій та процедур відповідно до фахових протоколів/стандартних операційних процедур:
- виконання всіх видів ін’єкцій (підшкірних, внутрішньом’язових, внутрішньовенних);
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- профілактика та лікування пролежнів;
- накладання зігріваючого компресу на суглоб;
- застосування мазей;
- промивання шлунку беззондовим методом;
- постановка очисної та медикаментозної клізм;

Надання екстреної та невідкладної медичної допомоги в умовах первинної

ланки при:
- нападі бронхіальної астми;
- гострому коронарному синдромі;
- гострій судинній недостатності;
- гіпертензивному кризі;
- гострому животі;
- шлунково-кишковій кровотечі;
- гіперглікемічній і гіпоглікемічній комах (стані)
- гіпертермічному синдромі;
- ексикозі;
- фебрильних судомах;
- проведення базових заходів реанімації (BLS)

Навчальна та консультативна робота:
- консультування членів сім'ї (доглядальників) та формування у них навичок догляду за пацієнтом;
- проведення опитувальних тестів;
- планування та участь у проведенні профілактичних щеплень за віком;
- профілактичний скринінг діабетичної стопи;
- створення пам'яток для пацієнта;
- створення і проведення лекцій-бесід з основних аспектів планування сім'ї;
- проведення консультування населення щодо формування здоров'язбережувальних компетенцій;
- проведення консультування батьків з питань догляду за дитиною, раціонального харчування, розвитку дитини, профілактики захворювань і травматизації тощо.

Медсестринська оцінка ефективності надання первинної медичної допомоги за професійно-спрямованими ситуаціями:
- визначення помилок у спілкуванні в тріаді «сімейна медична сестра – пацієнт – члени родини пацієнта»;
- створення екологічної карти пацієнта;
- розробка заходів щодо формування здоров'язбережувальних компетентностей на дільниці задекларованого населення;
- участь у підготовці і проведенні пацієнтоорієнтованих консультацій;
- проведення опитувальних тестів;
- опрацювання алгоритму дії при особливо небезпечних інфекціях;
- оцінка харчування дитини молодшого віку.

Ведення медичної документації:
- заповнення облікової медичної документації;
- ведення цифрової медичної документації;
- виписування електронного направлення;
- внесення отриманих телеметричних даних та результатів дистанційного моніторингу в Електронну систему охорони здоров'я (ЕСОЗ) / МІС.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Концепція сімейної медицини в Україні, реформування ПМД та сімейно-територіальний принцип обслуговування населення.

2. Структура, завдання та функції Центру первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД) і амбулаторії сімейної медицини.
3. Правові засади обслуговування сім'ї: декларація про вибір лікаря ПМД, кваліфікаційна характеристика та функції сімейної медсестри.
4. Цифрові сервіси в роботі сімейної медсестри (ЕСОЗ, ЕМК, Helsi), ведення обліково-звітної документації та кодування за ICPC-2.
5. Етико-правові аспекти та професійні порушення у роботі сімейної медсестри: лікарська таємниця, ятрогенія, егогенія, посадові злочини.
6. Організація амбулаторного прийому, медичне сортування (тріаж) пацієнтів та індикатори якості надання ПМД.
7. Організація роботи та обов'язки сімейної медсестри в умовах денного і домашнього стаціонарів; інфекційна безпека й охорона праці.
8. Сімейно-орієнтований підхід і принципи толерантної комунікації з пацієнтом та його родиною з урахуванням соціокультурних і релігійних особливостей.
9. Основи телемедицини на дільниці: види послуг, дистанційний тріаж і телеметрія, роль медсестри як координатора та кібербезпека.
10. Формування здоров'язбережувальних компетентностей у населення, пропаганда активного довголіття та навчання родини догляду за хворим.
11. Еко-карта сім'ї та геріатричного пацієнта як інструмент моніторингу здоров'я і оцінювання чинників ризику в побутовому середовищі.
12. Вікова інволюція та особливості перебігу хвороб у похилому і старечому віці: коморбідність, поліморбідність, атиповість та поліпрагмазія.
13. Основи геронтопсихології, вікові потреби геронтологічних пацієнтів та особливості комунікативної взаємодії з ними і їхньою родиною.
14. Організація медико-соціальної допомоги людям похилого віку: робота геріатричного кабінету, стаціонару вдома та мобільних геріатричних бригад.
15. Основні компоненти профілактичної роботи ЦПМСД: завдання та методи первинної і вторинної профілактики на дільниці.
16. Диспансеризація прикріпленого населення: участь сімейної медсестри в організації диспансерного нагляду та виявленні професійних хвороб.
17. Роль сімейної медсестри в проведенні профілактичного скринінгу гіпертензивної хвороби, ІХС, цукрового діабету та онкопатології.
18. Специфічна та неспецифічна профілактика туберкульозу і ВІЛ/СНІДу на дільниці, проведення скринінгового анкетування.
19. Організація планової та екстреної імунопрофілактики дитячого й дорослого населення, контроль вакцинального статусу пацієнтів.
20. Санітарно-просвітницька робота на дільниці (санологія, валеологія): промоція здорового харчування та профілактика поведінкових залежностей.
21. Види домашніх відвідувань та проведення патронажних візитів: первинне оцінювання стану здоров'я та чинників ризику в родині.
22. Медико-соціальні аспекти планування сім'ї, збереження репродуктивного здоров'я, профілактика небажаної вагітності та супровід безплідних пар.

23. Роль сімейної медсестри у преконцепційній підготовці до вагітності: обстеження, контроль хронічних хвороб, вакцинація та корекція способу життя.
24. Гігієнічне та статеве виховання дітей і підлітків: контрацепція, профілактика ІПСШ, емоційне здоров'я, особисті кордони та безпека в інтернеті.
25. Динамічне спостереження за неускладненою вагітністю на дільниці та модель домашніх візитів за програмою «Турбота з народження вдома».
26. Патронаж матері та немовляти: скринінг післяпологової депресії за шкалою Единбурга, безпечне домашнє середовище та профілактика СРДС.
27. Оцінювання фізичного і психомоторного розвитку немовлят, підтримка грудного вигодовування та сучасні правила введення прикорму.
28. Профілактика рахіту, анемії та дистрофії у дітей раннього віку; особливості спостереження за дітьми з груп ризику.
29. Холістичний підхід у медсестринському обстеженні пацієнта, оформлення електронних направлень та правила забору біоматеріалу на дільниці.
30. Кашель і задишка у практиці сімейної медицини: основні захворювання, вікові особливості перебігу, обсяг обстежень та медсестринський догляд.
31. Хронічна обструктивна хвороба легень (ХОЗЛ) на рівні ПМД: раннє виявлення, клінічні прояви, фармакологічний супровід і легенева реабілітація.
32. Головний біль і біль у грудній клітці в практиці сімейної медицини: види, основні причини, вікові особливості, обстеження та показання до госпіталізації.
33. Закрепи та набряковий синдром на дільниці сімейної медицини: класифікація, причини, обсяг обстежень, профілактика та особливості догляду.
34. Роль сімейної медсестри в інформуванні пацієнтів і моніторингу прихильності до лікування (комплаєнсу) за програмою «Доступні ліки».
35. Невідкладна допомога на дільниці при нападі бронхіальної астми, астматичному статусі, легеневій кровотечі, анафілактичному шоку, непритомності та колапсі.
36. Загальні принципи протиепідемічної роботи та інфекційного контролю на дільниці, подання екстреного повідомлення та дії в осередку ОНІ.
37. Гарячка у практиці сімейної медицини: види, особливості у немовлят і геріатричних пацієнтів, невідкладна допомога при гіпертермії та фебрильних судомах.
38. Дитячі екзантематозні інфекції (кір, краснуха, вітряна віспа, скарлатина): симптоматика, догляд у домашньому стаціонарі та заходи в осередку.
39. Біль у горлі в практиці сімейної медицини (гострий і хронічний тонзиліт, фарингіт, дифтерія): диференційні ознаки, діагностика та протиепідемічні заходи.
40. Гострі кишкові інфекції (шигельоз, сальмонельоз, холера): клінічні прояви, заходи в осередку та невідкладна допомога при синдромі ексикозу.

41. Вірусні гепатити на дільниці сімейної медицини: шляхи передачі, раннє виявлення, профілактика та диспансерний нагляд за контактними і реконвалісцентами.
42. Інфекційна безпека медсестри під час обстеження інфекційних хворих, забору і транспортування біоматеріалу та проведення дезінфекції в осередку.
43. Мультидисциплінарний супровід пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями (ІХС, міокардит, перикардит, ХСН, аритмії): характеристики кардіалгій та реабілітація.
44. Артеріальна гіпертензія на дільниці: активне виявлення, особливості у підлітків, вагітних і літніх людей, диспансеризація та навчання самоконтролю АТ.
45. Лабораторно-функціональна діагностика в кардіології на рівні ПМД: забір крові, вимірювання АТ, оцінка пульсу і дефіциту пульсу, пульсоксиметрія, запис ЕКГ.
46. Невідкладна допомога на первинному етапі при гіпертензивному кризі, нападі стенокардії, гострому коронарному синдромі та гострій серцевій недостатності.
47. Ревматологічні та дегенеративні захворювання опорно-рухового апарату (ревматоїдний артрит, остеоартрит, подагра, радикулопатія): ознаки суглобового синдрому та діагностика.
48. Догляд і амбулаторна реабілітація пацієнтів із патологією опорно-рухового апарату: дієта, ЛФК, фізіотерапія, зігрівальні компреси, носіння бандажа, контроль ІМТ.
49. Медико-соціальна реабілітація та паліативна допомога геріатричним пацієнтам із суглобовим синдромом: навчання користування милицями й ходунками, профілактика травматизму.
50. Хронічні захворювання органів травлення (гастрит, виразкова хвороба, холецистит, панкреатит): характеристика болю в животі та вікові особливості перебігу.
51. Ожиріння та метаболічно-асоційована жирова хвороба печінки на дільниці: раннє виявлення, корекція способу життя та мультидисциплінарний супровід.
52. Правила підготовки пацієнта та забору біоматеріалу при захворюваннях органів травлення (сеча на діастазу, копрограма, кал на приховану кров і дисбактеріоз).
53. Підготовка пацієнтів до інструментальних та функціональних досліджень органів травлення (ФГДС, рН-метрія, УЗД органів черевної порожнини, рентгеногрфія шлунку).
54. Диспансерне спостереження, ведення домашнього та денного стаціонарів і амбулаторна реабілітація пацієнтів із хронічними захворюваннями органів травлення.
55. Синдром «гострого живота» в практиці сімейної медицини (гострий холецистит, панкреатит, кишкова непрохідність, ШКК) та причини абдомінального болю в немовлят.

56. Невідкладна долікарська допомога при гострому животі, кишковій непрохідності та шлунково-кишковій кровотечі; показання до екстреної госпіталізації.
57. Цукровий діабет у практиці сімейної медицини: чинники ризику, активне виявлення, хронічні ускладнення, особливості перебігу у дітей, вагітних та літніх людей.
58. Захворювання щитоподібної залози на дільниці (йододефіцитні стани, гіпотиреоз, гіпертиреоз, дифузний токсичний зоб): клінічні прояви, діагностика та профілактика.
59. Діагностика ендокринної патології на рівні ПМД: визначення глікемії, HbA1c, С-пептиду, тиреоїдних гормонів, глюкозотолерантний тест та підготовка до УЗД.
60. Навчання пацієнтів із цукровим діабетом: самоконтроль глікемії, система хлібних одиниць, техніка інсулінотерапії та профілактика діабетичної стопи.
61. Диференційна діагностика та алгоритми надання невідкладної медичної допомоги при гіперглікемічній і гіпоглікемічній комах.
62. Хронічна хвороба нирок у практиці сімейної медицини: причини, вікові особливості, розпізнавання клінічних ознак та обсяг обстежень на дільниці.
63. Мультидисциплінарний супровід і диспансеризація пацієнтів із хронічною хворобою нирок: індивідуальний план догляду, дієтотерапія та підготовка до гемодіалізу.
64. Психосоматичні розлади та приховані неврози у практиці сімейної медицини: типи реагування на хворобу, вікові особливості та психологічна підтримка пацієнта.
65. Скринінг тривоги та депресії медсестрою за опитувальниками PHQ-9 і GAD-7, перша психологічна допомога (ППД) та супровід пацієнтів із бойовою травмою і ПТСР.
66. Супровід пацієнтів із ВІЛ/СНІД на дільниці: проведення експрес-тестування з до- і післятестовим консультуванням, забір біоматеріалу та профілактика опортуністичних інфекцій.
67. Орфанні захворювання в практиці сімейної медицини: координація мультидисциплінарного супроводу, безперервний догляд та психосоціальна підтримка родини.
68. Концепція, структура та види паліативної і хоспісної допомоги: міждисциплінарний підхід, підтримка якості життя та адвокація пацієнта на дільниці.
69. Основи танатології, етапи процесу умирання, етика спілкування з інкурабельними хворими і їхніми родичами та протоколи повідомлення поганих новин (SPIKES, NURSE).
70. Організація паліативного догляду вдома: оцінка хронічного болю за шкалою ВАШ, застосування наркотичних анальгетиків, гігієна тяжкохворого та профілактика пролежнів.

Політика курсу

Опанування освітнього компонента «Медсестринство в сімейній медицині з паліативною допомогою з основами геронтології» передбачає активну участь в освітньому процесі. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати лекційні та практичні заняття в повному обсязі. Жодна форма порушення академічної доброчесності не приймається. Роботи здобувачів освіти повинні бути результатом самостійних, їх власних досліджень чи міркувань. Під час виконання письмових контрольних робіт, підсумкових робіт, тестування, користування зовнішніми джерелами аборонено. Явні ознаки академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування.. Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві та професійній етиці і деонтології.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Медсестринство в сімейній медицині з паліативною допомогою з основами геронтології» за ОПП «Сестринська справа» освітньо – професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність використання протоколів надання долікарської медичної допомоги у критичних станах, володіння компетентностями сформованими на суміжних дисциплінах і вміння застосовувати в критичних ситуаціях, дотримання правил етики та деонтології.

Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених зайняття та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою.

Оцінка **«Відмінно»** – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; самостійне виконання практичних завдань згідно алгоритму та аналіз результатів.

Оцінка **«Добре»** – достатні знання; правильне виконання практичних завдань згідно алгоритму; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.

Оцінка **«Задовільно»** - базові знання; виконання практичних завдань згідно алгоритму із частковою допомогою викладача; наявність окремих несуттєвих помилок.

Оцінка **«Незадовільно»** – фрагментарні знання; труднощі виконання практичних завдань згідно алгоритму; суттєві помилки під час виконання практичних завдань; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5

89-74%	4	
73-60%	3	
<60%	2	

Інформаційні ресурси

Основні

1. Антропова Т.О. *Медсестринство в сімейній медицині: підручник* - Київ: Медицина, 2015 – 488 с.
2. *Наказ МОЗ України* від 19.03.2018 № 504 «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-18#Text
3. *Наказ МОЗ України* від 03.12.2024 № 2003 "Про затвердження Порядків та періодичності проведення профілактичних медичних оглядів певних категорій дітей" https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-03-12-2024-2003-pro-zatverdzhennya-poryadkiv-ta-periodichnosti-provedennya-profilaktichnih-medichnih-oglyadiv-pevnih-kategorij-ditej
4. *Наказ МОЗ України* від 03.08.2021 № 1614 «Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1318-21#Text
5. *Наказ МОЗ України* від 03.08.2020 № 1777 "Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1110-20#Text

Додаткові

1. Бабінець Л.С., Андріюк Л.В. *Загальна практика — сімейна медицина: підручник*. У 3 кн. Кн. 1. Організація первинної медичної допомоги - Київ: Медицина, 2025
2. Бабаніна М.Ю., Бабінець Л.С. *Загальна практика — сімейна медицина: підручник*. У 3 кн. Кн. 2. Внутрішні хвороби і педіатрія в загальнолікарській практиці - Київ: Медицина, 2025
3. Тарасюк В.С. *Паліативно-хоспісна допомога: навчальний посібник* - Київ: Медицина, 2015.

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії клінічних дисциплін
Протокол № ____ від «____» _____ 2026 р.
Голова ЦК _____ / _Незнамова В.С. /
(підпис) (прізвище, ім'я)